

OBSAH

ÚVOD	11
----------------	----

ČÁST PRVNÍ

PŘED MOSTECKOU STÁVKOU

Kapitola první

STRUČNÝ PŘEHLED SITUACE VE SVĚTOVÉM HORNICTVÍ NA POČÁTKU HOSPODÁŘSKÉ KRISE	27
---	----

Prudký pokles uhelné těžby a vleklá krise vývozu uhlí v kapitalistických státech. — Generální útok mezinárodní těžařského kapitálu na životní úroveň horníků. — Příprava mezinárodní proletářské protiofensivy horníků. — Velká stávka krakovských a dombrowských horníků v Polsku a její význam pro boj horníků v Československu.

Kapitola druhá

KRISE V UHELNÉ TĚŽBĚ A JEJÍ ODRAZ V SOCIÁLNÍM POSTAVENÍ HORNÍKŮ V ČESKOSLOVENSKU	36
---	----

Pokles těžby uhlí v Československu na počátku hospodářské krise. — Neutěšený stav československého uhelného zahraničního obchodu. — Pokles zaměstnanosti horníků za současného zvýšení těžby na hlavu. — Systematické snižování reálných mezd a důchodů horníků. — Zisky kapitalistických uhelných společností. — Situace na vnitřním uhelném trhu v Československu a ostrý konkurenční boj jednotlivých kapitalistických skupin uhlobaronů.

Kapitola třetí

SITUACE V HORNICKÉM HNUTÍ TĚSNĚ PŘED MOSTECKOU STÁVKOU	51
--	----

Provokativní útok uhlobaronů Ostravska na životní úroveň horníků. — Komunistická strana Československa a Rudé odbory v čele revolučního boje horníků proti uhlobaronům. — Zákulisní čachrování a otevřená zrada sociálfašistů při jednání s těžařskými společnostmi a vládou. — Počátky vzniku a upevňování jednotné fronty severo-

českých horníků v drobných dílčích bojích za drahotní výpomoc. — Důlní katastrofa na lomské šachtě Koh-i-noor. — Propouštění horníků na Humboldtů II. a Nelsonu III., bezprostředním impulsem k velké stávce mosteckých horníků.

ČÁST DRUHÁ

PRŮBĚH VELKÉ STÁVKY MOSTECKÝCH HORNÍKŮ

Kapitola čtvrtá

MASOVĚ ZASTAVOVÁNÍ PRÁCE NA ŠACHTÁCH A VZNIK JEDNOTNÉ FRONTY STÁVKUJÍCÍCH 101

Humboldtští havíři nečekají na to, jak vláda a reformisté rozřeší otázku vyluky a zahajují stávku. — Masové zastavování dolů a počátky tvořící se jednotné fronty stávkujících. — Dolnojiřetínská konference závodních rad. — Boj stávkujících o Hedviku a ervěnickou elektrárnu s ozbrojenou mocí kapitalistického státu. — Buržoasie soustřeďuje do revíru četníky ze všech koutů Čech. — Na zvýšený teror kapitalistického státu odpovídají horníci dalším rozšířením a upevněním stávkové jednoty. — Podvodný manévr vlády a reformistů s odvoláním těžařských výpovědí. — Nervosita měšťáckého tisku z rychlého rozmachu mostecké stávky. — Odmítavý postoj sociálních demokratů ke stávce. — »Levé« manévry národně socialistické Jednoty horníků a hakenkreuzlerů.

Kapitola pátá

STÁVKA SE ROZŠÍRUJE NA CELÝ SEVEROČESKÝ HNĚDOUHELNÝ REVÍR 126

KSČ a RO se plně staví do čela jednotné fronty stávkujících horníků. — První celorevírní konference hornických delegátů v Mostě. — Vytyčení hornických požadavků a výzva ke všem havířům v republice o solidární připojení ke stávce na severu. — Krach protistávkových plánů sociálfašistických vůdců. — Komunisté úspěšně rozvíjejí nové formy masové politické práce ve vedení stávkového boje na severu. — Rostoucí autorita Ústředního stávkového výboru. — Přes veškerá zostření »bezpečnostních« opatření vlády zastavují horníci i zbývající šachty v revíru. — Začíná stávkovat i Ostrava a Kladno. — Ostré střetnutí stávkujících s četníky u Chomutova a v Jirkově. — Sociálfašisté se bezvýhradně připojují k bezuzdnému štvání měšťáckého tisku proti stávce. — ÚSV mobilisuje všechny severočeské pracující na obranu stávky proti vzrůstajícímu teroru státní moci.

Kapitola šestá

JEDNOTNÁ FRONTA HORNÍKŮ VÍTĚZÍ NAD ZÁLUDNOSTÍ A TEROREM BURŽOASNÍHO STÁTNÍHO APARÁTU A REFORMISTŮ . . . 165

Hospodářský boj severočeských horníků nabývá stále více charakteru i boje politického. — Komunisté nekompromisně hájí zájmy horníků i na půdě parlamentu a využívají ho k odhalování společného protistávkového postupu sociálfašistických a buržoasních poslanců. — Podvodné prohlášení ministra veřejných prací ing. Dostálka o odvolání výpovědi na Mostecku. — Rozpuštění Ústředního stávkového výboru a další zostřená opatření kapitalistického státu. — Na žádost uhlobaronů organizuje vláda četnickou ochranu stávkokazecké práce. — Likvidátorská konference koalovaných svazů v Mostě. — Demagogický manévr sociálfašistů se znárodněním dolů. — PSH přejímá vedení stávky za rozpuštěný ÚSV. — Jednotná fronta stávkujících horníků zůstává neotřesená. — Komunisté organizují mohutné protestní hnutí pracujících proti zesílenému vládnímu teroru. — Druhá celorevírní konference jednoty volí nový ÚSV. — Krach plánů koalice vlády a reformistů na zardoušení severočeské stávky. — Mohutný protestní tábor v Mostě 5. dubna výrazem vítězství jednotné fronty stávkujících a rostoucího hnutí solidarity ostatních pracujících.

Kapitola sedmá

PŘÍPRAVA GENERÁLNÍ STÁVKY V REVÍRU ZA SOLIDÁRNÍ PODPORU VŠECH PRACUJÍCÍCH V REPUBLICĚ 215

Nový plán koalice vlády a reformistů na likvidaci stávkového boje na severu. — Jmenování byrokratického a četnického vládního zmocněnce k centrálnímu řízení nových persekucních akcí proti stávce. — Nově zvolený ÚVS se znovu stává politickou autoritou a odhodlaně se staví do čela protestního hnutí horníků proti persekucnímu tažení buržoasní vlády. — Komunistická strana rozvíjí mohutné hnutí solidární podpory mostecké stávky pracujícími v celé republice. — Konference hornických delegátů 10. dubna se stávají masovou základnou k dalšímu rozšíření jednotné fronty, k přípravě generální stávky pracujících celého severočeského revíru. — Prostí reformističtí horníci poznávají z vlastní zkušenosti pravdu komunistů a ostře odsuzují zradu svých předáků. — Vládní zmocněnec Němec zakazuje střeďeční tábory lidu a chystá rozsáhlá opatření, aby mohl brutálně potlačit generální stávku.

Kapitola osmá

GENERÁLNÍ STÁVKA A KRVEPROLITÍ NA MOSTECKU . . . 245

Generální stávka pracujících celého severočeského uhelného revíru se úspěšně rozvíjí. — První srážky stávkujících s ozbrojenou mocí

v Horním Litvínové a Kopistech. — Krvavé střetnutí a střelba do demonstrantů na soušské a chomutovské silnici. — Klidný průběh generální stávky a demonstrace v Duchcově usvědčují vládu z vyprovokovaného střelení na Mostecku. — Marný pokus buržoasního a sociálfašistického tisku krýt pravé vinníky krveprolití. — Ohlas krvavých událostí na Mostecku v parlamentě. — Mohutné protestní hnutí československého a mezinárodního proletariátu proti fašistickému vládnímu teroru na severu. — Ostravsko začíná znovu stávkovat. — Pohřeb zastřelených horníků Ševčíka a Kříže se stává mohutnou politickou demonstrací pracujícího lidu českého severu na obranu politických práv, proti fašistickému tažení Udržalovy vlády.

Kapitola devátá

HANEBNÁ ZRADA SOCIÁLFAŠISTŮ NA PRAŽSKÉM JEDNÁNÍ S UHLOBARONY A VLÁDOU 277

Vůdcové reformistických odborů připravují za zády horníků, v dohodě s uhlobarony a vládou, likvidaci mostecké stávky. — Předpoda sociálfašistů a těžařských ředitelů u ministra veřejných prací Ing. Dostálka má postavit komunisty na vlastní poradě před hotovou věc. — Zástupci rudého Průmyslového svazu horníků stávají se na jednání jedinými skutečnými obhájci existenčních zájmů severočeských horníků. — Přes odpor komunistů prosazují sociálfašisté po dohodě s uhlobarony všechny své požadavky. — Protokol pražského ujednání dokladem kompromisnické politiky reformistických odborových předáků vůči kapitalistickým majitelům dolů.

Kapitola desátá

BOJ ZA UDRŽENÍ STÁVKOVĚ JEDNOTY PROTI GENERÁLNÍMU ÚTOKU BURŽOASIE A SOCIÁLFAŠISTŮ 289

Pod heslem »Pryč s kerenštinou« volá buržoasní a sociálfašistický tisk po ještě ostřejším zásahu státní moci proti stávkujícím na severu. — Udržalova vláda stupňuje svá dřívější fašistická opatření k prosazení pražského paktu a k likvidaci stávky. — Stávkové vedení vyzývá horníky, aby dále vytrvali ve stávce a bránili svou jednotnou frontu. — Třetí celorevírní konference přesvědčujícím výrazem síly jednoty horníků. — Krach předpovědí nepřátel o okamžitém ukončení stávky. — Teror státní moci, sliby a vyhrůžky sociálfašistů přece jen začínají rozrážet stávkovou frontu na malodolech na Teplicku a Ústecku. — Proletářská jednota, největší přínos mostecké stávky, je ohrožena. — Po zvážení celkové situace rozhoduje se stávkové vedení navrhnout čtvrté celorevírní konferenci organisované ukončení stávky. — V zájmu příštích vítězných bojů nastupují horníci do práce a dále brání a upevňují svou jednotu.

ČÁST TŘETÍ

MOHUTNÝ OHLAS A VÝZNAM
MOSTECKÉ STÁVKY

Kapitola jedenáctá

STÁVKOVÝ BOJ HORNÍKŮ NA OSTRAVSKU 309

Příkladný boj mosteckých havířů nachází mohutný ohlas i na Ostravsku. — Už po druhé se zastavují těžní kola ostravských šachet. — Stejně jako na severu, naráží i zde tvořící se jednotná fronta horníků na houževnatý odpor nepřátelského bloku uhlobaronů, státní moci a sociálfašistů. — Teror a zrada lámou sotva se rozvívenší stávkový boj. — Krveprolití v Horní Suché. — Sociálfašisté dokončují svou hanebnou zradu podepsáním pražského paktu s vládou a těžařskými společnostmi. — Katastrofální důsledky tohoto paktu pro hospodářské a sociální postavení ostravských horníků. — Pro odpor horníků nedaří se však sociálfašistům prosadit tak lehce tento plán bídy a hladu. — Komunistická strana a rudý PSH podchycují živelné hnutí odporu, rozvíjejí jej a připravují zahájení celorevírní stávky. — Celorevírní konference hornických delegátů v Petřvaldě. — Stávka znovu zachvacuje většinu ostravských velkodolů a slibně se rozvíjí. — Jedině zrada, teror a podvod rozrážejí dosud nepevnou jednotnou frontu stávkujících. — Trpká škola, ale velká poučení pro příští boje ostravských havířů.

Kapitola dvanáctá

KLADENSKO A OSTATNÍ UHELNÉ REVÍRY V SOLIDÁRNÍM BOJI
PO BOKU MOSTECKÝCH HAVÍŘŮ 331

Na výzvu severočeských horníků vstupuje Kladensko do solidární stávky a úspěšně rozvíjí boj za vlastní požadavky. — Teror a zrada nepřátel, stejně jako nepřipravenost a nedůslednost Kladenských vedou nakonec k jejich porážce. — Zahájení solidární stávky ve falknovském uhelném revíru a její význam pro boj mosteckých havířů. — Hnutí solidarity v menších uhelných revírech na Nýřansku, Rosicko-Oslavansku a Handlové. — Mostecká stávka horníků příkladem i pro boj textilních, stavebních a zemědělských dělníků a pracujících vůbec. — Příčiny neúspěchu i význam těchto krátkodobých stávek.

ZÁVĚR	348
PŘÍLOHY	365
STATISTICKÉ TABULKY (1—11)	385
CHRONOLOGICKÝ PŘEHLED	392
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ	403